

Täysistunto

Torstai 1.12.2022 klo 15.59—1.13

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 275/2022 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja lakivaliokunnan on annettava lausunto.

Tässäkin lähetekeskusteluun varataan näin ensi alkuun enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Ministeri Mikkonen, olkaatten hyvä.

Keskustelu

19.01 **Sisäministeri Krista Mikkonen** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Poliisilaki on poliisin toimintaa ohjaava peruslaki. Nykyinen poliisilaki tuli voimaan vuoden 2014 alusta. Laki sisältää yleiset poliisin toimintaa koskevat säännökset, esimerkiksi yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämistä ja voimakeinojen käyttöä koskevat toimivaltuussäännökset, säännökset poliisin salaisesta tiedonhankinnasta rikosten estämisessä ja paljastamisessa sekä vaaran torjumisessa. Tämän hallituksen esityksen tarkoituksena on nyt selventää eräitä poliisilain sellaisia säännöksiä, jotka ovat käytännössä osoittautuneet epäselviksi tai tulkinnanvaraisiksi. Lisäksi esitetään salaisiin tiedonhankintakeinoihin liittyviä muutoksia. Tämä lakiesitys liittyy kiinteästi hallituksen 20. päivä lokakuuta tänä vuonna eduskunnalle antamaan esitykseen pakkokeinolain ja esitutkintalain muuttamisesta, joka on tällä hetkellä lakivaliokunnan käsiteltävänä. Poliisilain ja pakkokeinolain salaista tiedonhankintaa koskevat pykälät vastaavat pääosaltaan toisiaan.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä esitetään muutettavaksi etsintäkuulutetun kiinniottamista koskevaa pykälää niin, että se kattaa myös muun kuin etsintäkuulutetun henkilön, jonka tuomioistuin on määrännyt noudettavaksi tuomioistuimeen. On melko tavanomaista, että tuomioistuin päätty istuntopäivänä siihen, että poissa olevaa asianosaista tai todistajaa yritetään tavoittaa noudettavaksi vielä samalle istuntopäivälle ilman etsintäkuulutusta. Tämän takia poliisilain 2 luvun 3 §:ää muutettaisiin niin, että se kattaisi myös muun kuin etsintäkuulutetun henkilön, jonka tuomioistuin on määrännyt noudettavaksi tuomioistuimeen vangittavaksi tai otettavaksi säilöön.

Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräitä poliisilain 5 luvun salaisia tiedonhankintakeinoja koskevia säännöksiä. Salaisten tiedonhankintakeinojen osalta ehdotetaan, että lupaa telekuuntelulle tai -valvonnalle ei enää jatkossa haettaisi vain tiettyihin teleosoitteisiin tai telepäätelaitteisiin vaan luvat haettaisiin jatkossa tietyn henkilön telekuunteluun ja -valvontaan. Telekuuntelua koskevan harkinnan osalta olennainen on tele-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 133/2022 vp

kuuntelun aiheuttama perusoikeuspuuttuminen, joka kohdistuu luottamuksellisen viestinnän suojaan. Merkitystä tämän kannalta ei ole tietyn henkilön käyttämien telepäätelaitteiden tai liittymien taikka näihin kohdistuvien telekuuntelulupien lukumäärällä. Olennaista tämän sijaan on, voidaanko tietyn henkilön luottamuksellisen viestinnän suojaa rajoittaa hänen viestintäänsä kohdistettavalla telekuuntelulla. Tietyn henkilön käyttämien teleosoitteiden ja -päätelaitteiden yksilöintitietojen selvittäminen jäisi edelleen poliisin, esimerkiksi rikoskomisarian, virkavastuulla selvitettäväksi asiaksi. Samalla vahvennettaisiin perusteluvelvollisuutta koskien sitä, että telekuuntelu kohdistuisi vain toimenpiteen kannalta välttämättömiin telepäätelaitteisiin tai -osoitteisiin.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä mahdollistetaan peitelty tiedonhankinta tietoverkossa ennaltaestettäessä rikosta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta, tai sukupuolisiveellisyyttä loukkaavan lasta esittävän kuvan hallussapitoa. Peiteltyssä tiedonhankinnassa kysymys on tiettyyn henkilöön kohdistuvasta lyhytkestoisessa vuorovaikutuksessa tapahtuvasta tiedonhankinnasta, jossa poliisimiehen tehtävän salaamiseksi käytetään vääriä, harhauttavia tai peiteltyjä tietoja. Tietoverkkojen käytön lisääntyessä on lisääntynyt myös poliisin tarve peiteltylle tiedonhankinnalle tietoverkossa. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että poliisi saisi kohdistaa henkilöön peiteltyä tiedonhankintaa tietoverkossa, jos henkilön lausumien tai muun käyttäytymisen perusteella voidaan perustellusti olettaa hänen syyllistyvän rikokseen, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta, tai jos kysymyksessä on rikoslain 17 luvun 19 §:ssä tarkoitettu rikos.

Peitelty tiedonhankinta eroaa peitetoininnasta, jolla tarkoitetaan tiettyyn henkilöön tai hänen toimintaansa kohdistuvaa suunnitelmallista tiedonhankintaa käyttämällä soluttautumista, jossa tiedonhankinnan edellyttämän luottamuksen hankkimiseksi tai tiedonhankinnan paljastamisen estämiseksi käytetään vääriä, harhauttavia tai peiteltyjä tietoja tai rekisterimerkintöjä taikka valmistetaan tai käytetään vääriä asiakirjoja. Peitetoininnan käytön osalta hallituksen esityksessä ehdotetaan, että jatkossa ei enää edellytetä rikollisen toiminnan suunnitelmallisuutta, järjestäytyneisyyttä tai ammattimaisuutta taikka ennakoitavissa olevaa jatkuvuutta tai toistuvuutta silloin, kun kyseessä on tapon, murhan tai surman estäminen.

Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotettavilla muutoksilla on tarkoitus selventää poliisilain eräitä säännöksiä, jotka ovat käytännössä osoittautuneet epäselviksi tai tulkinnanvaraisiksi. Muutoksen myötä tavoitteena on, että säännökset olisivat selkeitä soveltaa. Se lisää sekä käsittelyn tehokkuutta että tiedonhankintakeinojen kohteena olevien yhdenvertaista ja lain soveltajasta riippumatonta kohtelua. Suurin osa esityksessä ehdotettavista muutoksista kohdistuu poliisilain 5 lukuun, joka perustuu olennaisilta osiltaan pakkokeinolain 10 luvun säännöksiin salaisista pakkokeinoista. Tavoitteena on, että esityksessä ehdotettavat poliisilain 5 luvun muutokset vastaavat pääosiltaan tähän esitykseen liittyvässä esityksessä ehdotettavia pakkokeinolain 10 lukuun tehtäviä muutoksia. Tämä tarkoittaa, että hallintovaliokunnan ja lakivaliokunnan on hyvä yhteensovittaa mainittujen lakien yhtäläisiä säännöksiä. Hallituksen esitys on perusteltua lähettää hallintovaliokuntaan käsiteltäväksi ja perustuslakivaliokuntaan lausuttavaksi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitokset. — Ja edustaja Kilpi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 133/2022 vp

19.08 Marko Kilpi kok: Arvoisa puhemies! Julkisen vallan toiminnan on perustuttava aina lakiin, ja poliisillahan on poikkeuksellisen suuret toimivaltuudet. Se liittyy ihan kansalaisten vapauteenkin ja kiinniottoon ja voimakeinoihin, jopa siihen, että voidaan käyttää ampuma-asetta jopa ihmistä kohti. Nämähän ovat tosi poikkeuksellisen voimakkaita toimivaltuuksia. Ja poliisilakihan on sitten se, joka määrittelee eniten ja väkevimminkin poliisin toimintaa, ja sen mukaan mennään.

Joskus ennen muinoin, kun poliisilakia ei vielä ollutkaan, niin jokaisessa tilanteessa poliisilla oli omat toimivaltuutensa ja keinonsa toimia, ja sinäkin aikana, kun itse olen ollut poliisina, poliisilaki on koko ajan kehittynyt, ja niinhän sen pitää ollakin.

Tässä kohtaa meillä on nyt käsittelyssä muutoksia, jotka ovat hyvin tervetulleita, ja itsekin olen tähän lakialoitteen tehnyt, nimenomaan tuon ylimääräisen tiedon hyödyntämisestä pakkokeinojen kohdalla. Eli kun poliisi on saanut esimerkiksi huumausainerikoksesta tiedon ja se ei ole liittynyt siihen perusterikokseen, mihinkä on niitä pakkokeinoja saatu, niin poliisi on joutunut siltä kohtaa työntämään sormet korviinsa ja uskottelemaan itselleen, että mitään en ole juurikaan kuullut. Poliisi ei ole voinut sitä tietoa hyödyntää millään tavalla, mutta taas vastapuoli on voinut täysimääräisesti sitä tietoa hyödyntää oman syytömyytensä vahvistamiseksi ja todistamiseksi, mikä on tietysti aika erikoinen tilanne ja osoitus siitä, millä tavalla tässä laissa on ollut parantamisen varaa.

Elikkä tämä on minun mielestäni esimerkkitapaus siitä, miten nyt lainsäädännön heikkouksia korjataan, ja tässä kohtaa pitää lausua kiitos sisäministerille ja ministeriölle tästä työstä. Tämä on erittäin hyvä ja tervetullut ja toivottu muutos. Tässä on elementtejä, jotka ovat olleet jo edelliselläkin kaudella olemassa. Ja kyllä se niin vain on, että rikollisuus meidän yhteiskunnassamme ja nämä ongelmat jatkuvasti vain kehittyvät, monimutkaistuvat, moninaistuvat, ja sillä tavalla pitää yhteiskunnankin myös siihen, näihin muutoksiin ja kehityksiin, vastata, ja tässä kohtaahan me sitä juurikin teemme. — Että oikein paljon kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Ja edustaja Kemppi.

19.10 Hilikka Kemppi kesk: Arvoisa herra puhemies ja ministeri! Kiitän kovasti tästä hallituksen esityksestä. Tämä käytännössä tuo sellaisia työkaluja, joita tarvitaan tämän päivän poliisin kohtaamien merkittävienkin haasteiden ratkaisemiseksi.

Yksi ilmiö tämänkaltaisesta uudesta toiminnasta, mihin poliisin resursseja kiinnitetään ja johon myös tämä hallituksen esitys nyt auttaa, on jengiytyminen ja erityisesti jengiytyminen täällä pääkaupunkiseudulla. Sehän on noussut otsikoihin viime aikoinakin. Jengiytyminen on tämän yhteiskunnan huolestuttavin esimerkki siitä, mihin nuorten pahoinvointi voi johtaa, ja se työllistää poliiseja tälläkin hetkellä. Pidän merkittävänä sitä, että jatkossa poliisin toiminta, anonyymi toiminta, tällaisissa tilanteissa, erittäin vakavissakin väkivaltatilanteissa, mitä pääkaupunkiseudulla on nähty, on mahdollista helpommin tämän lain myötä.

Nämä kyseiset jengit koostuvat poliisin mukaan pääasiassa nuorista miehistä, jotka ovat ensimmäisen tai toisen polven maahanmuuttajia. Toimintaan lukeutuu muun muassa väkivaltaa, huumekauppaa ja ryöstelyä. Rikoksia tekee toki vain pieni osa nuorista, ja tässä korostuu monenlaisia kohtia, missä olemme ehkä epäonnistuneet suomalaisessa yhteiskunnassa ja missä haasteissa meidän tulisi paikata. Itä-Uudenmaan poliisi kertoi vastaavasta ilmiöstä Vantaalla aiemmin marraskuussa, ja ajattelen, että myös esimerkiksi ministeri on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 133/2022 vp

ottanut kantaa siihen, että tämän jengiytymisen eteen meidän tulisi ehkä koventaa myös rangaistuksia osana tätä jengirikollisuuden vastustamista.

Nämä työkalut poliisille toimia uusissa ilmiöissä ja myös valtuudet tehdä työtään vanhoissa niin, että ei riskeeraa omaa ammattitaitoaan tai omaa henkeään, ovat äärimmäisen tärkeitä. Ajattelen, että myös poliisin itsensä nostama tarve siitä, että he ovat lähempänä lapsia ja nuoria, käyvät kouluissa samalla tavalla kuin he kävivät koulussa meidän lapsuudessa, on tosi tärkeä, jotta saisimme vietyä tätä poliisitoimintaa siihen suuntaan, että se on lähellä kansaa ja sitä kautta myös kansan luottamaa toimintaa.

Kiitoksia tästä hallituksen esityksestä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Edustaja Eestilä.

19.13 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Täytyy tosiaan kiittää hallitusta, että tällainen esitys on tuotu tänne, ja kyllähän tämä parantaa poliisin toimintaedellytyksiä ja mahdollisuuksia saada tietoa.

Erityisesti täytyy kyllä kiittää ammattimies, kansanedustaja Marko Kilpeä, että hän on tehnyt lakialoitteen, joka nyt on hallituksen esityksenä. Näinhän sen pitääkin mennä, että meillä on ihmisiä, jotka tietävät tarkkaan, mitä kentällä tarvitaan, ja on käytännön näkökulma, ja sitten tehdä lakialoite ja sitten se viedään päätökseen, ja eduskunta sen varmaan aikanaan hyväksyy.

Arvoisa puhemies! Kysyn ministeriltä, kun täällä edustaja Kilpi totesi, että rikollisuus monimuotoistuu ja on entistä hankalampi tutkia ja oikeusjärjestelmä kuormittuu paljon, niin pitäisikö yhteiskunnankin koko ajan mennä siihen suuntaan, että semmoisten välineiden kantamisesta, joilla pidetään yhteyttä, tiedotetaan tai muuta, on aina tiedossa, kenenkä se väline on. Kysymys liittyy ministerille, kun itse olen epätietoinen, miten nämä prepaid-liittymät, joita nyt sitten käsitykseni mukaan kuka tahansa voi ostaa: Mikä on kansainvälinen käytäntö? Pitääkö siellä olla joissakin maissa nimi alla, että tiedetään tarkkaan, kuka sen on ostanut, niin että jos on tarve rikosten tai muun epämääräisen toiminnan yhteydessä seurata tätä prepaid-liittymää, tiedetään, kuka sen on hankkinut? Ja jos ei näin ole, niin kuulisin ministeriltä mielellään, miksi näin ei ole.

Jengirikollisuus, järjestäytynyt rikollisuus ja nuorison epätyytyttävä toiminta, mikä nyt oireilee ja ilmenee monella tavalla: Tästä salista pitäisi tulla signaaleja yhteiskunnalle, kansalaisille, veronmaksajille, että täällä ryhdytään oikeasti toimenpiteisiin. Vaikka se ei kuulu sisäministerin toimialaan, niin kuitenkin kehottaisin sisäministeriä tekemään oikeusministerin kanssa yhteistyötä rikoslain muuttamiseksi niin, että luvattoman aseiden kantaminen julkisella paikalla tai autossa ei johtaisi automaattisesti sakkoihin vaan koppihoitoon. Silloin kun me vedetään rangaistukset koviksi tämmöisestä luvattoman aseiden kantamisesta pitkin poikin katuja, silloin kun on tietoisuus siitä, että siitä tulee kova rangaistus, se ehkäisee aseiden kantamista ja luvattomien aseiden pyörittelyä joko julkisella paikalla, autoissa tai missä tahansa. Itse näissä rikosasioissa maallikkona näkisin, että kaikkein tärkeintä on, että tämä talo antaa koko ajan signaaleja, että panta kiristyy, ja jos rikolliset toimivat epätoivottavalla tavalla, eri tavalla kuten yhteiskunta edellyttää, niin rangaistukset vaan kovenevat. Ymmärrän sen, että ei kaikkea rikollisuutta voida rangaistuksia koventamalla suinkaan ehkäistä, mutta kyllä tietyissä röyhkeissä rikoksissa ja toisten turvallisuuden uhkaamisessa ja uhkaavassa käytöksessä pitäisi olla niin, että sitten tulee vaikeuksia näille rikollisille. — Tämmöisiä terveisiä, arvoisa sisäministeri.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 133/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kalmari.

19.16 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Erittäin hyvää lainsäädäntöä, tässä on hyvää keskustelua käyty. On aivan selvää, että silloin kun on kyse vakavasta rikollisuudesta, niin meidän pitää päivittää niitä pelisääntöjä, millä poliisit voivat näitä vakavia rikoksia selvittää esimerkiksi tappoa, murhaa tai surmaa selvittäessä, ettei tarvitse olla suunnitelmallisuutta, järjestyneisyyttä tai ammattimaisuutta tai ennakoitavissa olevaa jatkuvuutta, että helpotetaan tätä tutkintaa, että saamme paremmin syyllisiä kiinni, että oikeusvaltion periaatteet sitten toteutuvat ja myöskin poliisin selvittämismahdollisuudet helpottuvat, samoin tämä laitotarkkailu.

Mutta asia, mistä vielä tässä keskustelussa ei ole tullut kehuja — näistä muista on — on se, että on myöskin tämä oikeuteen hakeminen: Poliisimiehellä on oikeus ottaa kiinni muu henkilö, jonka tuomioistuin on määrännyt noudettavaksi tuomioistuimeen, vangittavaksi tai otettavaksi säilöön. Se on aika turhauttavaa, että silminnäkijät ja muu joukko saapuvat monesti sinne oikeusistuntoon turhaan ja sitten itse syytetty ei vaivaudu paikalle, ja kun tämä muilta vie kallista työaikaa, niin tämä on todella harmillinen tilanne ollut. Eli myöskin tämä pykälä on käytännön toiminnan kannalta todella viisasta.

Nyt kun sisäministeri on tässä paikalla, niin kysyisin myöskin siitä, että saisimme ehkä resursseja paremmin sinne rikosten selvittämisen puolelle. Jos eläinten hyvinvointilainsäädännön yhteydessä nousseet asiat pystyttäisiin ratkomaan sillä tavalla, että kun on tämmöisiä ristiriitatilanteita eläinten hyvinvointiasiaista, niin on noussut kysymys, voisiko olla tämmöinen selvittelyn joku neuvottelukunta tai tällainen, joka loisi pelisääntöjä siitä, miten näitä asioita yleisesti tulkittaisiin, että nämä kaikki eivät kuormittaisi sekä tutkintaa että oikeuslaitosta. Miten te näette tällaisen asian, olisiko siinä järkeä?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Vielä edustajat Kilpi ja Koponen, ja sen jälkeen ministerin vastauspuheenvuoro. — Edustaja Kilpi.

19.19 Marko Kilpi kok: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Tässä tunsin pakottavaa tarvetta nyt vielä palata edustaja Kempin erinomaiseen puheeseen, ansiokkaaseen puheeseen, joka kosketteli poliisin ennalta estävää toimintaa ja sitä, kuinka poliisin pitäisi enemmän olla lasten ja nuorten arjessa ja ihmisten lähellä. Samalla täällä on myöskin nostettu esiin hyvin päivänpolttava asia, jengirikollisuus, ja siihen lisäisin myöskin nämä hyvin hätkähdyttävät ongelmat, mitä lasten ja nuorten keskuudessa tällä hetkellä on.

Itsehan olen niitä poliiseja, joka on käytännössä koko poliisiuransa käynyt noissa koululuokissa vierailemassa ja tehnyt sitä ennalta estävää työtä lasten ja nuorten keskuudessa. Sanoisin niin, että se on sitä parasta mahdollista poliisityötä, jossa on hyvin iso annos ennalta estävää vaikutusta. Ja kun nyt tästä asiasta puhutaan, niin puhutaan silloin myöskin puhtaasti resurssiasioista. Jos me eletään sellaista tilannetta, että tuolla väkeä on jatkuvasti alimitoitettusti ja mennään hälytystehtävältä toiselle, ei keretä niitäkään hoitaa ja odotusajat ovat liian pitkiä, mennään tukka märkänä ja laikka punaisena tehtävältä toiselle, niin onhan se aivan selvä asia, että sinne koululuokkiin niitä poliiseja ei sitten riitä. Itse asiassa poliisihan on täysin valmis tällaiseen toimintaan. Siellä on ihmisiä, jotka ovat erittäin motivoituneita tekemään tätä tällaista työtä, ja ainoa este ja pullonkaula tälle on se, että niitä tekijöitä ei riitä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 133/2022 vp

Minä kyllä kehottaisin tähän asiaan kiinnittämään erityistä huomiota, sillä myöskin tämän oman taustani kautta pystyn näkemään, että lasten ja nuorten keskuudessa on tällä hetkellä menossa niin isoja ongelmia, jotka ovat kehittyneet niin pitkällä aikaa, että poliisi ei ole ainoa keino ja lääke tähän asiaan, vaikka sitä helposti siihen monesti tarjotaankin. Tämä on iso yhteiskunnallinen ongelma ja tilanne, johonka pitää ihan kaikkien herätä niin kotona, perheissä kuin sitten kouluissa ja kaikkialla, missä ollaan, tässäkin salissa. Semmoinen laastarointi sinne tänne ei ole apu tähän asiaan. Jos nyt ei pystytä sillä tavalla laajasti tähän tilanteeseen havahtumaan ja heräämään, niin pahoin pelkään, että tulee kyllä olemaan hyvin pitkällisiä ja isoja ongelmia ja vaikutuksia. Se tarkoittaa myöskin sitä, että juuri ne lapset ja nuoret, jotka ovat siellä heikoimmassa päässä, tulevat olemaan entistä heikommissa päässä ja itse asiassa niitten porukka vain kasvaa.

Tähän pitää ihan oikeasti nyt tehdä semmoista poikkihallinnollista yhteistyötä laajalla rintamalla, että voidaan torjua se vahinko, minkä ikävä kyllä aistin, että on tulossa. Nämä tapahtumat, mitä on tällä hetkellä uutisissa nähtävissä, ovat vain niitä pieniä pistemäisiä kuplia, jotka kertovat meille tavallisille ihmisille, että jotakin tapahtuu siellä pinnan alla. Nyt pitää pystyä näkemään sinne pinnan alle. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Koponen.

19.22 Ari Koponen ps: Arvoisa puhemies! Tämä on, aivan kuten tässä on kuultu, kannattava esitys. Sitten täällä puhuttiin tosiaan tästä jengiväkivallasta, ja siinä pitää tosiaan unohtaa ideologiat ja kohdata ne faktat, tosiasiat, mitä asiassa on, ja kuunnella ammattilaisia — he kyllä tietävät sieltä kentältä, mitä siellä tapahtuu — ja ottaa vaikka mallia muista maista, Tanskasta, Ruotsista, mitkä toimenpiteet siellä ovat ehkä onnistuneet. Siellä on niin kovia kuin pehmeitä keinoja.

Perussuomalaisilta on tullut kriminaalipoliittinen ohjelma. Siellä on hyviä kohtia, ja olen myös itse tehnyt 17 kohdan toimenpideoitteen Suomen ja suomalaisten turvallisuuden lisäämiseksi. Myös siellä on juuri näitä kohtia, mitä on todettu esimerkiksi Tanskassa ja Ruotsissa erittäin toimiviksi asioiksi, että tässä vain pitää tosiaan kohdata ne faktat ja tehdä toimenpiteitä niiden perusteella.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Mikkonen, olkaa hyvä.

19.23 Sisäministeri Krista Mikkonen: Arvoisa puhemies! Kiitoksia hyvästä keskustelusta. Tämä keskustelu laajeni toki tässä nyt aika paljon muuallekin kuin vain tähän lakiesitykseen, ja niinhän me ollaan tietysti tässä viime aikoina aika useinkin keskusteltu tässä salissa myös tästä nuorten väkivallan lisääntymisestä, jengiytymisilmiöstä ja niin edelleen. Me todellakin olemme kuunnelleet paljon kenttää. Olemme tehneet eri toimenpiteitä, olemme lisänneet poliisin resursseja, koska se on juuri se yksi avain sekä rikostutkinnan nopeuttamiseen että myös siihen, että myös poliisilla on resursseja tehdä sitä ennalta estävää työtä, joka on äärimmäisen tärkeää, mutta aivan yhtä tärkeää on se, että meillä on myös — jo ennen kuin nuoret ovat tehneet sitä ensimmäistä rikostakaan — tukea jokaiselle nuorelle, puhutaan sitten koulusta, puhutaan nuorisotyöstä, puhutaan lastensuojelusta esimerkiksi. Tämän koko ketjun täytyy olla tietysti kunnossa, että me voimme varmistaa sen, että jokaisella nuorella on edes yksi turvallinen aikuinen, jolta tietää saavansa apua ja tukea. Esimerkiksi — itse asiassa juuri eilen — kävin keskusteluja tästä rikollisuudesta kaduilla,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 133/2022 vp

ja siellä oli paikalla poliiseja, näitä järjestöjä, jotka tekevät tätä ennaltaehkäisevää työtä, ja nuorisotoimen edustajia ja niin edelleen ja myös niitä nuoria, jotka itse ovat olleet siellä rikoksen polulla kadulla. Heidän suurin viestinsä oli, että he eivät ole saaneet sitä apua riittävän ajoissa, ei ole saanut niitä palveluja, mitä tarvitsee — puhutaan sitten mielenterveydestä tai puhutaan esimerkiksi siitä, että pääsee lastensuojelun piiriin itse halutessaan, ja nämä ovat myös niitä asioita, mihin pitää puuttua.

Mutta tähän lakiesitykseen liittyen todellakin edustaja Kilpi tietysti itse poliisina hyvin tietää sen, että tässä nimenomaan korjataan nyt näitä epäkohtia, mitä on noussut esiin, ja se on tietysti tärkeää tietoa. Ja todellakin tässä tämä, mitä edustaja Kilpi otti esiin, tämän ylimääräisen tiedon käyttäminen, jota itse asiassa tuossa omassa avauspuheenvuorossani en nostonut esiin, on myös tärkeä muutos. Elikkä silloin kun sitä tietoa saadaan, niin sitä voidaan käyttää myös jonkun muun rikoksen selvittämiseen kuin juuri siihen, mitä varten sitä tietoa on haettu, ja silloin kun puhutaan rikoksesta, jonka rangaistus on vähintään kolme vuotta vankeutta, tai sitten on kyse joistakin seuraavista rikoksista, joissa tämä on lueteltu, ja uutena tähän tuli jo todellakin näitten edustaja Kilven mainitsemien huumorikosten lisäksi lahjuksen antaminen, lahjominen elinkeinotoiminnassa tai lahjuksen ottaminen elinkeinotoiminnassa tai lahjuksen ottaminen, virkasalaisuuden rikkominen tai virka-aseman väärinkäyttäminen. Nämä ovat tärkeitä käytännön muutoksia, mitä tässä lakiesityksessä on.

Haluan myös nostaa tämän edustaja Kalmarin nostaman asian, mikä tässä lakiesityksessä todellakin muuttuu, että se on juuri näin, että on paljon niitä tilanteita, joissa olisi oikeudenkäynti menossa ja sieltä puuttuu sitten niitä avainhenkilöitä, ja se on aivan turhaa yhteiskunnan resurssien hukkaan heittämistä ja myös hidastaa näitä oikeusprosesseja, mikä on yksi meidän haasteemme ollut, että prosessit pitkittyvät. Nyt tällä lakiesityksellä myös tämä muuttuu siltä osin, että poliisi voi hakea sen henkilön, jonka tuomioistuim on määrännyt kuultavaksi, vaikka etsintäkuulutusta ei olisi tehty.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja lakivaliokunnan on annettava lausunto.